

Čtení na pokračování,
Část čtyřicátá pátá:

Sotos Chondropoulos:

Svatý Nektarios - Svátý našeho století

Kapitola IV/4 ... pokračování

Hned po úvodu byl umístěn následující dopis:

Čtenářům,

mám tu čest představit všem pravoslavným členům jediné, svaté katolické a apoštolské církve, že tato kniha zkoumá schizma, které existuje mezi dvěma sesterskými církvemi východu a západu. Důvody, které vedly k rozkolu, příčiny jeho pokračování, zda existuje možnost, aby byl odstraněn, a příčiny, které brání sjednocení, toto vše bude v této knize prozkoumáno. Práce by se mohla nazývat *Historie schizmu*, protože vychází z historických faktů, historické události byly studovány s přesností a nestranností. Cílem této knihy bylo hledat pravdu a nic než pravdu, a správně hájit práva východní církve. To je potřebné, protože někteří chytří teologičtí právníci západní církve přičítají právní vinu za rozkol a jeho pokračování východní církvi.

Mnoho z materiálu prvního svazku bylo od počátku roku 1895 občas uveřejněno v časopise vydávaném Svatým bratrstvem arcibiskupství v Athénách. Druhý svazek studie byl vydán roku 1912 samotným Nektariem s podporou zhruba dvou set přátel, kteří byli jeho odběrateli. Znovu nabízíme několik slov z předmluvy svatého autora:

... Napsat tuto studii o rozkolu dvou církví mě motivovaly: za prvé papežské encykliky, v nichž svatí papežové starověkého Říma vyzývají východní církev, aby uznala primát papeže, jediného nástupce apoštola Petra, aby se s nimi sjednotila tím, že se zcela podřídí v tom smyslu, že otázka primátu apoštola Petra je záležitostí Božského práva v přirozenosti i podstatě. Druhým důvodem k napsání této studie je překroucení pravdy o východní církvi, různé útoky vůči ní, povšechné pošlapávání jejích práv fanatickými následovníky papeže. Byl jsem podněcován touhou hledat historickou pravdu a podpořit ji. Při hledání této pravdy jsem využíval historické zdroje, které jsem zkoumal s všemožnou péčí a svědomitostí. Veden jejím historickým světlem, jsem byl schopen postupovat ve

zkoumání práv různých církví, a poté vyjádřit vlastní názor na uskutečnitelnost či neuskutečnitelnost sjednocení.

Obhájci papežské svrchovanosti, kteří se zabývají schizmatem a argumentují právnickým způsobem, přičítají důvody velkého rozkolu východní církvi a vykřikují mnohá rouhání a obvinění vůči hierarchii. Tito autoři hodili kamenem anathématu na nejsvětější muže naší svaté katolické a apoštolské církve, a tvrdí, že je to pouze jejich chyba, že Kristova církev byla roztržena, a že schizma pokračuje kvůli jejich vlastním ambicím a neuctivosti vůči papežské autoritě.

Tato arogantní a nespravedlivá vyjádření vůči naší církvi a celé její hierarchii jsou postavena na překroucení pravdy a práva. Byla založena na myšlence papežské nadřazenosti a vychází z této autority, takže zarmucují každé zbožné a pravoslavné srdce.

Tato práce stojí na drahocenném vlastnictví pravoslavné teologie. Dokud bude oddělený západní papež, představa o jeho primátu a *filioque*, bude tato teologická studie vždy nová, osvěžující a upřímná, neboť správně káže slovo pravdy našeho Krista.

KAPITOLA V/4

Nekončící finanční a fyzické starosti v monastýru na Aegině pokračovaly. Byly věci, které bylo nutné provést, jako zavlažování, odstranění skály, aby se rozšířila cesta a vybudování vnějšího domu pro hosty, kde Costas Sakkopoulos, klášterní zpravodaj o vnějším světě, mohl pobývat, když přijel na návštěvu. Ačkoliv problémy nikdy nepřestaly vyskakovat, zdálo se být pro Nektaria minimálně zdání klidu v oblasti, která se týkala Costase. Costas byl nejšťastnější v Athénách, protože se stal úředníkem v soukromé bance Leonida Embirikose na náměstí sv. Theodora.

Stoupal počet dívek, které se zajímaly o to, stát se sestrami v monastýru, ačkoliv pochopitelně jejich duše nebyly tak připravené jako u slepé Chrysanthi, nebo Xene. Přicházely z rozličného sociálního zázemí a z různých míst bolesti, chudoby či negramotnosti. Některé snily o hmotném zabezpečení.

Nektariovi nebyly cizí deprese a deziluze. V jeho trpělivosti a víře, je začal učený ‚biskup, mnich‘ přijímat jako způsob života a vítal je jako svaté cvičení v pokoře.

Byl to ten zlý, letitý nepřítel, král zkázy, záhuby a temnoty, který Nektariovi znepríjemňoval život. Viděl, že Nektarios může přitahovat druhé blíž k sobě a ukazovat jim, jak milovat Pána, navzdory depresím a zklamáním.

To mu nedělalo radost. Proto přistoupil ke svatému trůnu a žádal o dovolení, aby mohl Nektaria bezohledně zkoušet trápením a neočekávanými smutnými událostmi. Zlý se nestaral o to, do jaké míry může lidská duše vydržet soužení, spiknutí a pomluvy. Když dostane povolení, aby duši zkoušel, vrhne se na svou oběť jako hladový sup, který má radost z toho, když může zatnout své drápy do zad nic netušící oběti. Když je jeho útok neúspěšný, zastaví se, na chvíli skryje, dokud nemůže zaútočit znovu a smrtelněji, a právě to se mělo brzy stát ...

Doba se schylovala k předvečeru první světové války. Byl to čas, kdy bylo slyšet německého císaře Viléma, jak vyhrožuje nalevo i napravo, a králové Evropy byli buď s ním nebo proti němu. Lidé se snažili zůstat bezstarostní, ale s větrem zkázy, který kolem nich vál, bylo obtížné nebýt vystrašený.

Řecku se po vítězných balkánských válkách dařilo dobře. Na obzoru se pomalu nejasně rýsoval ekonomický růst, a státní záležitosti se navracely do pořádku.

V monastýru na Aegině byly konečně po mnoha modlitbách a šetrném hospodaření postaveny kelie. Rovněž byl dokončen dům pro hosty se třemi místnostmi vně kláštera. Nyní zde bylo dvacet čtyři dívek společně pracujících na monastýrském životě. Některé byly poslušnice, některé již sestry. Klášter prosperoval, když přišly z Athén špatné zprávy. Metropolita Theokletos Menopoulos vzal zpět svůj slovní souhlas s vytvořením monastýru a svůj slib, že uzná jej i jeho dílo. Ve skutečnosti, ve velkém hněvu hrozil pronásledováním a jeho rozpuštěním.

Jaká pohroma! Veškeré úspory jeho zakladatele byly dány klášteru, úspory nastrádané krví, potem a slzami, úspory, které byly trpělivě shromažďovány navzdory pokušením a bojům. Stejně tak mu byly věnovány úspory mnoha dalších lidí, úspory sester, dary přátel, návštěvníků a dobrodinců. Navíc, klášter rovněž získal respekt a pomoc mnoha úctyhodných přátel. Přesto, v jediném momentě, všechny zápasy a naděje deseti let byly ohroženy zánikem pro hněvivou opozici biskupa.

„Bůh to nedopustí“, říkal si přesvědčivě sám pro sebe Nektarios. Nicméně s každou návštěvou či lodí, která připlula z Pirea, se zdál být opak pravdou. Ani Costas Sakkopoulos nemohl najít žádné povzbuzení, které by dal při své návštěvě.

„Theokletos se vaří vztekem kvůli rozvoji nového monastýru,“ šeptali si duchovní mezi sebou. „Každou minutou ho rozpustí.“

Sestry si stěžovaly a padla na ně beznaděj. Kam se podějí? Kde skončí? V pravoslaví zůstalo jen několik málo monastýrů. Většinou jim chyběla finanční pomoc a byly osamocené a bez ochrany. Kláštery bohaté a se statky byly často obětmi pohoršujících biskupů, kteří mnohdy posílali své vlastní lidi, aby si výnosy přivlastnili pro sebe.

„Nebud'te ustrašené,“ říkal jedné noci Nektarios klidně sestřím. „Vševidoucí oko Páně se nedívá jinam. Hospodin jim nedovolí rozpustit náš

monastýr. Zůstaňme čistého srdce, monastýrského ducha, silné víry a v ovzduší vzájemné pomoci, a jsem si jistý, že Bohorodice se za nás znovu přimluví. Přimluví se u svého všemohoucího Syna. Je pravda, že Jeho Eminence mi dala rady ohledně stavby a potřeb monastýru, jichž jsem se moc nadržel. Upozornil na heretické skupiny, které se nedávno vynořily, a chce, abych odjel jako kazatel do dvou měst a předměstí arcidiecéze. Co se toho týče, namáhal jsem se mnohokrát pozdě do noci, abych vydal a nechal vytisknout historickou studii o Svatém Kříži pro časopis duchovního Bratrstva. Udělal jsem to, protože mě Jeho Eminence požádala, abych napravil zavádějící názory a přesvědčení stejně tak jako jejich naprosté opomíjení historie Svatého Kříže. Právě jsem tuto studii dokončil, nechám ji vytisknout v malém nákladu a odkážu mu ji. Doufám a modlím se za to, aby to trochu obměkčilo jeho srdce, a aby změnil názor na monastýr.“

Následujícího rána vstal Nektarios za svítání a napsal následující dopis.

... pokračování příště

... předchozí části k dispozici na adrese: <https://sophia-orthodox.eu/>